

مرجع سوالات حقوق مدنی

ویژه دانشجویان رشته حقوق و داوطلبان آزمونهای ورودی

کارشناسی ارشد، دکتری، وکالت و قضاوت و سردفتری اسناد رسمی

شامل درس

نکته

تست

مؤلف: الهه جمشیدی

تابستان ۱۳۹۶

سرشناسنامه	: الهه جمشیدی .
عنوان و نام پدیدآور	: مرجع سوالات حقوق مدنی / الهه جمشیدی.
مشخصات نشر	: شیراز، رخسید ، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری	: ۵۵۱ ص.
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا.
موضوع	: تست حقوق مدنی.
رده بندی دیویی	: ۵۵۱ ر۱.

مرجع سوالات حقوق مدنی

الهه جمشیدی

نشر..... رخسید
چاپ اول : ..... سال ۱۳۹۳
شمارگان : ..... ۱۰۰۰ نسخه
نظارت : ..... مهندس شهرام کرمی و مهندس علی اکبر نکوفر
مسئول فنی : ..... لیلا بعاج زاده
طرح جلد : ..... مریم مظفری
قیمت : ..... ۲۴۰۰۰ تومان
شابک: ۹-۰۶-۵۷۲۳-۶۰۰-۹۷۸
ISBN: 978-600-5723-06-9

آدرس : شیراز - مؤسسه آموزش عالی آزاد فاضل

تلفن : ۰۷۱-۳۲۳۵۳۰۱۶ / ۰۷۱-۳۲۳۵۹۹۰۲

دانشجوی گرامی

حضور در کلاس‌های موسسه فاضل بدلیل حل مسائل متنوع، ارتباط زنده و دو طرفه بین دانشجو و استاد، قرار گرفتن در جو کنکور، ایجاد انگیزه رقابت، رفع اشکالات دانشجو و آزمون‌های کلاسی که ضمن آن از میزان آمادگی خود مطلع می‌شوید انتخابی است که نمی‌توان آنرا با مطالعه یک یا چند کتاب مقایسه کرد.

شرکت در کنکورهای هماهنگ کشوری موسسه فاضل به شما این امکان را می‌دهد که جایگاه واقعی خود را در رتبه بندی کشوری بیابید چرا که علاج واقعه قبل از وقوع باید کرد.

قدردانی و سپاس

با تشکر از آقای عبدالرضا سعیدی رتبه ۷ در کانون وکلای دادگستری فارس سال ۹۲ که در تصحیح و ویراستاری این کتاب زحمت بسیاری کشیدند.

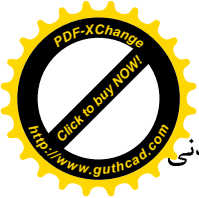
مزایای این کتاب :

- کتاب حاضر حاوی تست های موضوعی با ترتیب سر فصل های قانون مدنی است تا دانشجویان بر اساس ترتیب مواد قانون مدنی تست های مربوطه را حل نمایند.
- در این کتاب ابتدا مواد قانون مدنی و سپس تست ها ذکر گردیده است تا استفاده کنندگان با مطالعه مواد بلافاصله تست های مربوطه را حل نموده و در ذهن تثبیت نمایند.
- پاسخ های هر سوال در زیر همان سوال آمده است تا استفاده کنندگان در پیدا کردن پاسخ ها با مراجعه به آخر کتاب دچار سرگردانی نگردند.
- در این کتاب سعی شده است پاسخ های کاملا تشریحی در اختیار استفاده کنندگان قرار گیرد.
- این کتاب، حاوی تست های دکتری، کارشناسی ارشد سراسری و آزاد، وکالت، قضاوت، مشاوران و سر دفتری از سال ۸۳ تا ۹۵ است. همچنین ۴۴۴ تست به صورت تالیفی در این کتاب آمده است.

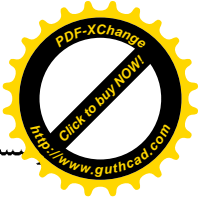
فهرست مطالب

صفحه	شماره مواد	عنوان
۱ تا ۸	۱ تا ۱۰	کلیات و مقدمه
۹ تا ۴۵	۱۱ تا ۲۸ ۲۹ تا ۳۹ ۴۰ تا ۵۴ ۵۵ تا ۹۱ ۹۳ تا ۱۳۹ ۱۴۱ تا ۱۸۲	اموال و مالکیت انواع اموال حق مالکیت حق انتفاع وقف حق ارتفاق احیای اراضی موات و حيازت مباحات
۴۶ تا ۱۰۷	۱۸۳ تا ۱۸۹ ۱۹۰ تا ۲۱۸ ۲۱۹ تا ۲۳۱ ۲۳۲ تا ۲۴۶ ۲۴۷ تا ۲۶۳ ۲۶۴ تا ۳۰۰	قواعد عمومی قراردادها اقسام عقود شرایط اساسی صحت معاملات اثر معاملات شروط ضمن عقد معاملات فضولی سقوط تعهدات
۱۰۸ تا ۱۲۰	۳۰۱ تا ۳۰۵ ۳۰۶ ۳۰۸ تا ۳۲۷ ۳۲۸ تا ۳۳۰ ۳۳۱ تا ۳۳۵ ۳۳۶ تا ۳۳۷	الزامات خارج از قرارداد ایفای ناروا اداره مال غیر غصب اتلاف تسبیب استیفا

بخش اول

سوالات کنکوری
سال های ۸۳ تا ۹۳

کلیات و مقدمه

مواد ۱ تا ۱۰ قانون مدنی

و

تست های مربوطه

مواد قانون مدنی

مقدمه

در انتشار و آثار و اجرای قوانین به طور عموم

ماده ۱ مصوبات مجلس شورای اسلامی و نتیجه‌ی همه‌پرسی پس از طی مراحل قانونی به رئیس جمهور ابلاغ می‌شود. رئیس جمهور باید ظرف مدت پنج روز آن را امضا و به مجریان ابلاغ نماید و دستور انتشار آن را صادر کند و روزنامه‌ی رسمی موظف است ظرف مدت ۷۲ ساعت پس از ابلاغ، منتشر نماید. تبصره در صورت استنکاف رئیس جمهور از امضا یا ابلاغ در مدت مذکور در این ماده به دستور رئیس مجلس شورای اسلامی روزنامه‌ی رسمی موظف است ظرف مدت ۷۲ ساعت مصوبه را چاپ و منتشر نماید.

ماده ۲ قوانین، پانزده روز پس از انتشار، در سراسر کشور لازم‌الاجرا است مگر آن که در خود قانون، ترتیب خاصی برای موقع اجرا مقرر شده باشد.

ماده ۳ انتشار قوانین باید در روزنامه‌ی رسمی به عمل آید.

ماده ۴ اثر قانون نسبت به آتیه است و قانون نسبت به ماقبل خود اثر ندارد مگر این که در خود قانون، مقررات خاصی نسبت به این موضوع اتخاذ شده باشد.

ماده ۵ کلیه‌ی سکنه ایران، اعم از اتباع داخله و خارجه، مطیع قوانین ایران خواهند بود، مگر در مواردی که قانون استثنا کرده باشد.

ماده ۶ قوانین مربوط به احوال شخصیه، از قبیل نکاح و طلاق و اهلیت اشخاص و ارث، در مورد کلیه‌ی اتباع ایران، ولو این که مقیم در خارجه باشند، مجری خواهد بود.

ماده ۷ اتباع خارجه مقیم در خاک ایران، از حیث مسائل مربوطه به احوال شخصیه و اهلیت خود و همچنین از حیث حقوق ارثیه، در حدود معاهدات، مطیع قوانین و مقررات دولت متبوع خود خواهند بود.

ماده ۸ اموال غیرمنقوله که اتباع خارجه در ایران بر طبق عهود، تملک کرده یا می‌کنند از هر جهت تابع قوانین ایران خواهد بود.

ماده ۹ مقررات عهودی که بر طبق قانون اساسی بین دولت ایران و سایر دول، منعقد شده باشد در حکم قانون است.

ماده ۱۰ قراردادهای خصوصی نسبت به کسانی که آن را منعقد نموده‌اند، در صورتی که مخالف صریح قانون نباشد، نافذ است.

کلیات و مقدمه (مواد ۱ تا ۱۰)

گزینه ۴ صحیح است. هر گاه طرفین قرارداد با علم بر این که قدرت بر تسلیم مورد معامله را ندارند، عقد منعقد نمایند، این امر کاشف از آن است که آنان قصد انعقاد عقد را ندارند و معامله به لحاظ فقدان قصد انشا باطل است.

۱۱۱- اشتباه در شخص طرف معامله چه اثری در عقد دارد؟ (وکالت ۸۴)

۱. اشتباه در شخص طرف، به صحت معامله خللی وارد نمی‌آورد مگر در مواردی که شخصیت طرف، علت عمده عقد بوده باشد.
۲. اشتباه در شخص طرف، تنها در معاملات رایگان موثر است.
۳. اشتباه در شخص طرف معامله سبب بطلان عقد است.
۴. اشتباه در شخص طرف معامله اثری در عقد ندارد.

گزینه ۱ صحیح است. مطابق ماده ۲۰۱: "اشتباه در شخص طرف، به صحت معامله خللی وارد نمی‌آورد مگر در مواردی که شخصیت طرف، علت عمده عقد بوده باشد".

دوم - اهلیت طرفین (مواد ۲۱۰ تا ۲۱۳)

۱۱۲- کدام مورد در خصوص حکم معاملات صغیر ممیز، صحیح است؟ (سراسری ۹۰)

۱. همه معاملات آن ها باطل است.
۲. همه معاملات آن ها غیر نافذ است.
۳. معاملات صرفا مضر آن ها ولو با اجازه ولی یا قیم باطل است.
۴. معاملاتی که در آن ها احتمال نفع و ضرر وجود دارد استقلالا صحیح است.

گزینه ۳ صحیح است. برای توضیح بیشتر ر.ک. کتاب جامع حقوق مدنی، ج ۱، صص ۸ و ۹ معاملات محجورین ممیز (سفیه، صغیر ممیز):

- ✓ صرفا نافع بدون نیاز به اذن ولی یا قیم نافذ است
- ✓ صرفا مضر باطل است
- ✓ بینابین (دارای احتمال نفع و ضرر) غیر نافذ و منوط به تنفیذ ولی یا قیم اوست.

۱۱۳- تملیکات بلاعوض از ناحیه محجورین .... (آزاد ۸۸)

۱. غیرنافذ است.
۲. قابل فسخ است.

۱۷۸- تعهد علی الاصول باید در کدام محل اجرا شود؟ (سراسری ۸۵)

- ۱. محل اجرای عقد
- ۲. محل وقوع عقد
- ۳. محل اقامت متعهد
- ۴. هر یک از سه محل فوق به انتخاب متعهد

گزینه ۲ صحیح است. مطابق م ۲۸۰ ق.م.

۱۷۹- اگر شخصی یک میلیون ریال را بدون ذکر عنوان به دیگری بدهد، این پرداخت اصولاً

..... (سراسری ۸۴)

- ۱. امانت تلقی می شود.
- ۲. ادای دین تلقی می شود.
- ۳. بخشش تلقی می شود.
- ۴. مبنی بر اشتباه تلقی می شود.

گزینه ۲ صحیح است. پرداخت اماره مدیونیت است. یعنی اگر کسی مالی به دیگری بدهد اصل بر این است که به او مدیون بوده است لذا برای استرداد، پرداخت کننده بایستی مدیون نبودن خویش را ثابت نماید.

برای توضیح بیشتر ر.ک. کتاب جامع حقوق مدنی، ج ۱، ص ۱۴۳

اقاله (مواد ۲۸۳ تا ۲۸۸)

- کدام مورد در خصوص اسباب انحلال قرارداد، صحیح است؟ (وکالت ۹۴)

- ۱. امکان اقاله قرارداد مطابق قاعده نیست.
- ۲. بطلان قرارداد، جزو اسباب انحلال قرارداد است.
- ۳. امکان فسخ قرارداد در عقود لازم، خلاف قاعده نیست.
- ۴. انفساخ قرارداد قهری است و تنها ناشی از سبب قانونی نیست.

گزینه ۴ صحیح است.

برای توضیح بیشتر به کتاب جامع حقوق مدنی، انتشارات موسسه آموزش عالی فاضل تالیف: الهه جمشیدی جلد ۱، ص ۱۵۸ رجوع شود.

- بعد از وقوع بیع، خریدار مبیع را به شخص ثالثی می فروشد، در صورت اقاله بیع اول، اقاله و بیع دوم چه حکمی دارند؟ (وکالت ۹۴)

ماده ۳۹۴ مشتری باید ثمن را در موعد و در محل و بر طبق شرایطی که در عقد بیع، مقرر شده است تأدیه نماید.

ماده ۳۹۵ اگر مشتری ثمن را در موعد مقرر تأدیه نکند بایع حق خواهد داشت که بر طبق مقررات راجعه به خيار تأخیر ثمن، معامله را فسخ یا از حاکم اجبار مشتری را به ا ثمن بخواهد.

آثار بیع (مواد ۳۶۲ تا ۳۹۵)

- به موجب منطوق رأی وحدت رویه شماره ۷۳۳ هیئت عمومی دیوان عالی کشور در باب ضمان درک، کدام مورد در خصوص تعهد فروشنده فضولی، صحیح است؟ (وکالت ۹۴)

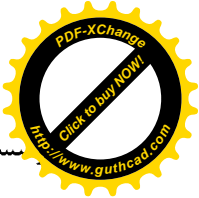
۱. باید علاوه بر ثمن، قیمت روز مبیع را به مشتری مسترد کند.
۲. باید از باب تعهد استرداد ثمن، کاهش ارزش ثمن را جبران کند.
۳. باید بر مبنای تعهد پرداخت غرامت، کاهش ارزش ثمن را جبران کند.
۴. باید با رعایت ماده ۵۲۲ قانون آیین دادرسی مدنی، خسارت تأخیر را پرداخت کند.

☑ گزینه ۳ صحیح است. - رأی وحدت رویه ۷۳۳ مورخ ۹۳/۷/۱۵

به موجب ماده ۳۶۵ قانون مدنی، بیع فاسد اثری در تملک ندارد، یعنی بیع و ثمن کماکان در مالکیت بایع و مشتری باقی می ماند و حسب مواد ۳۹۰ و ۳۹۱ قانون مرقوم، اگر بعد از قبض ثمن، مبیع کلا یا جزئاً مستحق للغير درآید، بایع ضامن است و باید ثمن را مسترد دارد و در صورت جهل مشتری به وجود فساد، از عهده غرامات وارد شده بر مشتری نیز برآید و چون ثمن در اختیار بایع بوده است در صورت کاهش ارزش ثمن و اثبات آن، با توجه به اطلاق عنوان غرامات در ماده ۳۹۱ قانون مدنی بایع قانوناً ملزم به جبران آن است؛ بنابراین دادنامه شماره ۳۶۰ مورخ ۱۳۸۹/۳/۳۱ شعبه یازدهم دادگاه تجدیدنظر استان آذربایجان غربی د رحدی که با این نظر انطباق دارد به اکثریت آراء صحیح و قانونی تشخیص می گردد.

این رأی طبق ماده ۲۷۰ قانون آیین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب در امور کیفری مصوب ۱۳۷۸ در موارد مشابه برای شعب دیوان عالی کشور و دادگاهها لازمالتباع است.

برای توضیح بیشتر به کتاب جامع حقوق مدنی، جلد اول، ص ۱۲۶، تالیف الهه جمشیدی، رجوع شود.

ماده ۶۲۷ در صورت تعدد وراثت و عدم توافق بین آنها مال ودیعه باید به حاکم رد شود.
ماده ۶۲۸ اگر در احوال شخص امانتگذار تغییری حاصل گردد مثلاً اگر امانتگذار محجور شود عقد ودیعه منفسخ و ودیعه را نمی‌توان مسترد نمود مگر به کسی که حق اداره کردن اموال محجور را دارد.
ماده ۶۲۹ اگر مال محجوری به ودیعه گذارده شده باشد آن مال باید پس از رفع حجر به مالک مسترد شود.

ماده ۶۳۰ اگر کسی مالی را به سمت قیمومت یا ولایت، ودیعه گذارد آن مال باید پس از رفع سمت مزبور به مالک آن رد شود مگر این که از مالک رفع حجر نشده باشد که در این صورت به قیم یا ولی بعدی مسترد می‌گردد.

ماده ۶۳۱ هر گاه کسی مال غیر را به عنوانی غیر از مستودع متصرف باشد و مقررات این قانون او را نسبت به آن مال امین قرار داده باشد مثل مستودع است: بنابراین مستأجر نسبت به عین مستأجره، قیم یا ولی نسبت به مال صغیر یا مولی‌علیه و امثال آنها ضامن نمی‌باشد مگر در صورت تفریط یا تعدی و در صورت استحقاق مالک به استرداد از تاریخ مطالبه‌ی او و امتناع متصرف با امکان رد، متصرف مسئول تلف و هر نقص یا عیبی خواهد بود اگر چه مستند به فعل او نباشد.

ماده ۶۳۲ کاروانسرادار و صاحب مهمانخانه و حمامی و امثال آنها نسبت به اشیا و اسباب یا البسه‌ی واردین وقتی مسئول می‌باشند که اشیا و اسباب یا البسه نزد آنها ایداع شده باشد و یا این که بر طبق عرف بلد در حکم ایداع باشد.

مبحث سوم - در تعهدات امانتگذار

ماده ۶۳۳ امانتگذار باید مخارجی را که امانتدار برای حفظ مال ودیعه کرده است به او بدهد.

ماده ۶۳۴ هر گاه رد مال مستلزم مخارجی باشد بر عهده‌ی امانتگذار است.

عقد ودیعه (مواد ۶۰۷ تا ۶۳۴)

۳۳۶- در قرارداد ودیعه پس از مطالبه مال از سوی مالک و امتناع مستودع از رد مال؛ اگر مال تلف شود... (وکالت ۸۹)

۱. مستودع در صورت تعدی و تفریط، ضامن است
۲. مستودع امین است و در هیچ صورت ضامن نیست
۳. مستودع تنها در صورت اتلاف عمدی مال ضامن است
۴. مستودع در هر حال ضامن است ولو آن که تلف مستند به فعل او نباشد.

نکاح (مواد ۱۰۴۱ تا ۱۱۱۹)

- در صورت امتناع از وصلت منظور توسط هر یک از طرفین در دوران نامزدی، کدام مورد صحیح است؟ (وکالت ۹۴)

۱. مطالبه خسارت تحت شرایطی مقدور است.
۲. صرف امتناع از وصلت، موجب ضمان است.
۳. امکان الزام به انعقاد نکاح وجود دارد.
۴. امکان مطالبه خسارت وجود ندارد.

گزینه ۱ صحیح است. ماده ۱۰۳۵ ق.م.

برای توضیح بیشتر به کتاب جامع حقوق مدنی، انتشارات موسسه آموزش عالی فاضل تالیف: الهه جمشیدی جلد ۱، ص ۲۱۰. رجوع شود.

۴۸۰- در صورتی که زوجه عقد نکاح را قبل از نزدیکی و به جهت خصاء فسخ کند، مستحق کدام مهریه است؟ (وکالت ۹۳)

(۱) نصف مهر المسمی	(۲) مهر المسمی
(۳) مهر المثل	(۴) مستحق مهریه نیست.

گزینه ۴ صحیح است.

مواد ۱۸۳ تا ۳۰۰ قانون مدنی

۴۸- کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) اصل در عقود و معاملات لزوم آنهاست
- (۲) عقد خیار از اقسام عقد لازم است
- (۳) عقد ممکن است نسبت به یک طرف لازم باشد و نسبت به طرف دیگر جایز
- (۴) همه موارد

گزینه ۴ صحیح است. از مفاد ماده ۲۱۹ ق. م علاوه بر لزوم رعایت مفاد و مقتضای عقد که ناظر به عقود لازم و جایز می باشد اصل لزوم قرارداد که اصول حاکم بر قانون مدنی است استفاده می شود همچنین اگرچه ماده ۱۸۴ عقد خیار را عقد لازم آورده اما در واقع عقد خیار عقد لازمی است که در آن فسخی برای یک طرف یا دو طرف و یا ثالثی با اراده متعاقدين به موجود آمده و برای گزینه ۳ هم به ماده ۱۸۷ رجوع کنید.

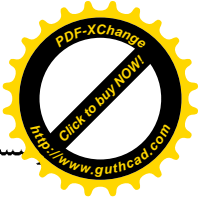
۴۹- پدر علی ماشین پژوی ۲۰۶ خود را به او می دهد و می گوید به شرط آنکه در آزمون وکالت قبول شدی برای تو می شود. علی قبول می کند و ۶ ماه بعد معلوم می شود که او در آزمون قبول شده حال، پژوی ۲۰۶ از چه زمانی به ملکیت علی درآمده است؟

- (۱) هیچ گاه زیرا عقد به علت تعلیق در انشاء باطل است
- (۲) از هنگام عقد ولی منافع این ۶ ماه متعلق به پدر است
- (۳) از هنگام قبول شدن در آزمون و منافع ۶ ماه متعلق به پسر است
- (۴) از هنگام قبولی کشف می شود که علی از زمان عقد مالک ماشین شده

گزینه ۳ صحیح است. در عقد معلق اثر عقد (در اینجا ملکیت) از هنگام حصول معلق علیه (قبولی علی در آزمون) به وجود می آید نه هنگام تراضی رک: زیرنویس ۴ ماده ۱۸۹

۵۰- کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) عقد به قصد انشاء محقق می شود
- (۲) موضوع قصد سازنده عقد می تواند اخبار از یک اثر حقوقی باشد
- (۳) موضوع قصد برای تحقق عقد در اغلب موارد نیاز به بیان یا کتابت دارد
- (۴) برای تحقق عقد ابلاغ اراده متعاقدين به طرف معامله ضروری است

☑ گزینه ۲ صحیح است - مصالحه در باره ادعای بطلان، صلح در باره امری مشروع است. در این فرض دعوی بطلان را طرفین به صلح خاتمه می دهند و صلح صحیح است اعم از اینکه بعداً بطلان معامله اثبات شود یا صحت آن.

شفعه ، وصیت، ارث (مواد ۸۰۸ تا ۹۴۹)

۳۳۲- ملک شخص الف و ب در مجری مشترک است، الف ملک خود را فروخته است در این صورت شخص ب:

- (۱) دارای حق شفعه است
- (۲) دارای حق شفعه نیست
- (۳) در صورتی دارای حق شفعه است که الف مالک خود را با مجری فروخته باشد
- (۴) در صورتی دارای حق شفعه است که در خود ملک نیز مشاعاً شریک باشد

☑ گزینه ۳ صحیح است. توضیح: رجوع شود به ماده ۸۱۰ قانون مدنی

۳۳۳- یکی از دو شریک مال غیر منقول مال خود را به ثالث فروخته و برای خود به مدت یکسال حق فسخ لحاظ کرده است، آیا شریک دیگر می تواند اخذ به شفعه نماید؟

- (۱) بله زیرا خیار بودن بیع مانع اخذ به شفعه نیست
- (۲) پس از انقضای مدت خیار شرط و عدم فسخ می تواند
- (۳) خیر زیرا وجود خیار مانع حق شفعه است
- (۴) مادام که مدت خیار منقضی نشده است نمی تواند

☑ گزینه ۱ صحیح است. توضیح: رجوع شود به ماده ۸۱۴ قانون مدنی

۳۳۴- اگر مال مورد شفعه مستحق للغير در آید چه کسی ضامن است؟

- (۱) مشتری در صورتی ضامن است که مال مورد شفعه در هنگام اخذ به شفعه به تصرف او داده شده باشد
- (۲) مشتری مطلقاً ضامن درک است
- (۳) بایع مطلقاً ضامن درک است
- (۴) هر یک از بایع و مشتری متضامناً ضامن درک مال مورد شفعه اند